

**ЗДРУЖЕНИЕ НА ПРАВНИЦИ
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**
Основано во Скопје - 1968 год.

Ние правниците, членови на Здружението на правници на Република Македонија, водени од стремежот, да се обезбеди во Република Македонија, да владее правото и да функционира правната држава, при тоа користејќи се со правни средства, почитувајќи ги основните принципи на Уставот и законите при спроведувањето на професионалните одговорности, со цел да го издигнеме и одржуваме општествениот престиж на професијата - правник и за заштита на професионалните интереси, го усвојуваме следниот ЕТИЧКИ КОДЕКС како неразделен дел на Статутот на Здружението на правниците на Република Македонија.

I. ОСНОВНИ НАЧЕЛА

1 Овој кодекс ја уредува професионалната етика, моралните права и обврски на правникот при спроведувањето на професионалните одговорности во меѓусебните односи со работодавачот, колегите-правници, работниците, службениците во институциите на власта и со граѓаните. При спроведувањето на своите обврски, правникот ќе ги почитува правилата што се уредуваат со овој Кодекс.

2 Во вршењето на професионалните одговорности, правникот е должен да се однесува цивилизирано, професионално и учтиво во секое време и во сета комуникација, усна или писмена кон сите учесници во правниот процес, вклучувајќи ги правниците од другите фирми- трговските друштва, јавните претпријатија, јавната администрација, организациите, установите, и други институции, странките, сведоците, судиите и судскиот персонал.

Правникот треба да се воздржува од манифестирање на расна, полна или на друга вид предрасуда кон било кој учесник во правниот процес/промет

Правникот треба да се однесува чесно, непристрасно и рамноправно и со резпект кон сите учесници во правниот процес/промет.

3 Однесувањето на правниците во професионалниот и општествен живот треба да биде нивна определба и нивна одговорност насочено кон одржување на општественото значење на професијата. Исполнување на нивните должности кон работодавецот, кон клиентите и судот се најважни во професионалните односи.

4 Во својата работа и во меѓусебните односи со работодавачот и органите на управување, односно управителот на трговското друштво или останатите органи, институции и организации, со колегите, работниците, службениците во институциите на власта и граѓаните, правникот треба да се раководи со принципот на чесно, непристрасно и рамноправно однесување кон сите учесници, чувајќи ја државната, деловната и професионалната тајна и дејству-

вајќи во интерес на субјектот за кого работат(во натамошен текст: “ работодавачот”).

5 Правникот треба да учествува во целокупниот општествен живот на земјата и со своите дејствија да придонесува во јакнење на правната професија и да се спротивстави на евентуалниот притисок за ограничување на независноста и слободата на нејзиното делување.

6 Правникот ќе ја врши обврската на застапување на фирмата во рамките на судскиот систем и индустријата во кој ќе го покаже своето знаење и вештина, во согласност со професионалните норми. Во овој контекст, правникот треба да се труди за уредно, ефикасно, етичко, фер и стриктно раководење на постапката како и спорните работи што не биле или сèуште не се предмет на судска постапка и за ефикаси, етички и фер преговори, договори и вршење на бизнис трансакции.

7 Освен во границата на фер договорот за застапување или во самите формални процедури, правникот нема да дозволи, лошите чувства на клиентите доколку ги има да се рефлектираат на неговото однесување и став кон другите учесници во правниот процес.

8 Ниту правникот ниту било која личност под негов надзор нема да поттикнува или да одобри однесување што е несоодветно на стандардите во овој Кодекс.

9 Правниците треба во секое време да ја одржуваат честа и достоинството на нивната професија. Тие треба, во практиката, како и во приватниот живот, да се воздржат од секое однесување кое има тенденција да ја дискредитира професијата што ја обавуваат.

10 Правниците треба да ја сочуваат независноста. Не треба да паѓаат под туѓо влијание. Секогаш треба да ги води мислата на почитување на регулативата и правилна нејзина примена.

11 Правникот треба да учествува во целокупниот општествен живот на земјата и со своите дејствија да придонесува во јакнење на правната професија и да се спротивстави на евентуалниот притисок за ограничување на независноста и слободата на нејзиното спроведување.

Правникот треба, во практика, како и во приватен живот, да се воздржува од секое однесување кое има тенденција да ја дискредитира професијата што ја обавува како нејзини делови.

12 Правникот мора да биде секогаш информиран за домашната регулатива и регулативата од Европската Унија, Светската Трговска Организација и другите меѓународни организации, како и регулативата на други земји во кои нивниот работодавец има свои партнери.

13 Во текот на својот работен век, правникот мора да го надоградува своето знаење и да ги унапредува своите вештини во проблематиката на која работи. За тоа треба да посетува разни обуки и семинари.

II. ПРОФЕСИОНАЛНИ ОДГОВОРНОСТИ, ПРАВА И ОБВРСКИ

14 Правникот ги исполнува своите обврски коректно, професионално компетентно и во согласност со одредбите на законите и етичките правила на трговското друштво или организација која ја застапува.

15 Правникот, работи единствено и првенствено за организацијата во која работи, а не за свои лични цели.

- 16** Правникот мора да се грижи и да внимава на тајноста на комуникацијата со вработените посебно во комуникацијата што креира конфликт на интереси меѓу правникот во стопанството и клиентот.
- 17** Правникот мора да ја поддржува политиката на транспарентност и отвореност и да избегнува конфликт на интереси.
- 18** Правникот е должен да го информира работодавецот за релевантните ситуации и ризиците што правно произлегуваат од нив и со тоа да овозможи адекватно информирање.
- 19** Правникот не смее да помага во кршењето ниту да прикрива кршење на законот. Во случај на постоење на такви појави, тој писмено треба да се огради од таквите дејствија и да укаже на последиците.
- 20** Правникот мора да ја чува, да биде претпазлив кон сопственоста на работодавецот и истата да ја респектира.
- 21** Правникот треба да ги промовира и усогласува политиките и процедурите што се во согласност со легитимните интереси на сите заинтересирани и истовремено да го заштитува и помага социјалниот состав во околината во која работодавецот делува.
- 22** Правникот треба да поднесува извештај до повисоките органи кај работодавецот.
- 23** Правникот член на органот на управување не може истовремено да биде и правен советник на истиот орган.
- 24** При советување на член на бордот на директори, правникот треба да биде свесен дека тоа го прави во насока на советување што е во интерес на работодавецот.
- 25** Правникот мора да ги има предвид легитимните интереси на акционерите и содружниците.

26 Правникот мора да избегнува однос со акционер кој ги инволвира акционерите да дискутираат и откриваат доверливи работи за компанијата

27 Мора да се откријат дејствија насочени против правникот што можат да влијаат на одлуката на правникот или на неговиот интегритет и независност.

28 Во односите со бизнис партнерите на работодавецот, правникот мора да внимава на должноста за веродостојност на информациите што се даваат, должност на доверливост и должност за приватност.

29 Во односите со потрошувачите правниците настапуваат и ги третираат исто како и останатите членови во заедницата.

30 Правникот мора да избегнува давање изјави или влегување во односи со потрошувачите што се спротивни на законите или му даваат право на потрошувачот да делува против организацијата.

31 При склучувањето на договори со домашни и странски партнери, правникот треба да настојува да биде во тимот за преговарање и во таа смисла, правникот треба да стекнува вештини како да преговара со што би бил корисен за работодавецот во тој сегмент.

32 Треба да се настојува да се промовираат добри односи со владините претставници и други претставници на власта што е од интерес за репутацијата на работодавецот или друштвото или како добар граѓанин.

Мора да настојува овие односи да бидат во континуитет и да бидат професионални преку цело време.

Правникот мора да избегнува овозможување информација или откривање на информација што ги крши обврските за приватност и доверливост.

33 Правникот треба да гради добри односи со конкурентите но само за да овозможи добра практика. Посебно, доколку контактот со конкурентот води до кршење на трговската практика и легислативата тогаш овој контакт мора да го избегнува.

34 Правникот треба да се грижи и да ја заштитува човековата околина и здравјето на потрошувачите и во таа смисла, треба да иницира почитување на регулативата за заштита на околината од загадување и безбедност на храната.

35 Правниците при работењето и застапувањето на своите работодавачи треба да настојуваат да извршат точно распоредување и закажување на преговори, склучувањето договори, конференции, дати за судење, сослушување, сведочење, состаноци, отсуства, семинари и други функции со цел да се избегне создавање на конфликтен календар кон другите учесници во правниот процес, а притоа да не се негативно одрази врз интересот на работодавецот.

36 Доколку треба да се откажат или одложат судењата, сослушувањата, сведочењата, состаноците, преговорите, склучувањето договори, конференциите, и други функции правникот е должен да ги извести колегите правници од спротивната странка и доколку е потребно судот и други лица вклучени во правниот процес. Навременото известување ги избегнува непотребните трошоци кај странките, судот и другите учесници во правниот процес овозможувајќи им да го искористат резервираното време за други активности.

37 Правникот работи единствено и првенствено за работодавецот во кој работи, а не за свои лични цели.

38 Правникот што по основ на вработување е полномошник на работодавецот при судска постапка треба да комуницира и советува со правниците од спротивната страна за процедуралните работи што се појавуваат во текот на постапката, како што се барање за продолжување на рокот, барање на доказен материјал

за одредени работи, за предходна постапка и распоред на сведочење, сослушување и судење.

Правниците треба да настојуваат да се решат процедурални работи што не бараат судска одлука по пат на спогодба.

За оние работи што бараат судско решавање, правниците треба претходно да сугерираат спорот да се реши на мирен начин користејќи ги алтернативните начини за решавање, особено медијацијата.

39 По консултација со работодавецот, правникот треба да ја прифати одговорноста по одлучување за процедуралните спогодби. Тој треба да му објасни на неговиот работодавец дека соработката помеѓу правниците од двете спротивни страни во вакви работи е професионална норма и дека може да биде во негов интерес. Притоа, тој треба да му ја објасни природата на работата за секоја предложена спогодба и во исто време да му покаже дека овие спогодби не се во спротивност со интересите на фирмата.

40 Правникот не треба да користи било каква форма на барање на доказен материјал или неоправдано одложување со цел за да се зголемат трошоците на постапката или за друга несоодветна цел на штета на спротивната страна.

41 Правникот како полномошник на работодавецот не треба да ги злоупотребува правата што ги има во постапката.

42 Ке ги базира приговорите за барање на докази на добрата верба во нивната законска вредност. Нема да приговара само со цел да се отфрли или одложи обелоденувањето на соодветно откриените информации.

43 За време на барањето доказен материјал, нема да се впушта во огорчени конверзации или дискусии со спротивните правници, страни или сведоци. Ке ги советува клиентите за да се однесуваат соодветно на овие правила. Нема да се впушта во недостоинствени или неучтиви однесувања што го деградира правниот процес.

44 Во сета комуникација со судот правниците треба да зборуваат и пишуваат цивилизирано. При изразувањето на критицизам кон судот треба да настојуваат да го користат јазикот што го намалува непочитувањето кон судот и правниот систем.

45 Правникот не треба да се впушти во однесување што ги напаѓа дигнитетот и пристојноста на судските процеси, при што доведува до безредие или реметење во судницата или го поткопува имиџот на правната професија.

46 Правниците ќе ги советуваат и сведоците да делуваат цивилизирано и со почит кон судот, учејќи ги за редот во судницата и со својата способност да спречат создавање на безредие или пореметување на редот во судницата.

47 Правниците не треба погрешно да претставуваат, неправилно да карактеризираат, неточно да ги цитираат органите на власта или погрешно да ги наведуваме фактите.

48 Ќе се дејствува и зборува цивилизирано и со почит кон судскиот персонал, персоналот во судницата и другите судски органи свесни дека се интегрален дел на судскиот систем. Исто така ќе се советуваат и сведоците да делуваат цивилизирано и со почит кон овие учесници во правниот процес.

49 Спороста и запоставеноста покажуваат нереспектирање на судот и судскиот систем. Затоа, правникот ќе биде точен и подготвен за сите појавувања во судот така да сите сослушувања, рочишта и судења ќе почнат на време и ќе се одвиваат ефикасно. Правникот ќе ги поучи своите клиенти и сведоци исто така дека треба да бидат навремени и подготвени. Доколку се бара одглаголање, претходно ќе се извести судот и застапниците, односно полномошниците на спротивната страна.

MACEDONIAN LAWYERS ASSOCIATION
Founded in Skopje - 1968

We, the lawyers, members of Macedonian Lawyers Association, lead by the desire to provide rule of law and legal state within the Republic of Macedonia, using the legal means; respecting the basics principles of the Constitution and the laws in conduction of the professional liabilities, in direction to increase and sustain the social prestige of the profession – a lawyer and for protection of the professional interests, adopt the following CODE OF ETICS as inseparable part of the Statute of the Macedonian Lawyers Association.

I. BASIC RULES

1 This Code regulates the professional ethics, moral rights and obligations of the lawyer in realization of the professional liabilities in the relations with employer, colleagues- lawyers, employees, state authorities and citizens. In conduction of these obligations, the lawyer will respect the rules stated in this Code.

2 In realization of the professional liabilities, the lawyer is obliged to conduct in civilized, professional and polite manner at all times and in all the communication, whether oral or written to all participants in the legal process, including the lawyers from other companies, public companies, public administration, organizations, state authorities and other institutions, parties, witnesses, judges and judicial staff.

The lawyer should refrain from expressions of racial, gender or other kind of prejudice to any participant in the legal process/trade.

3 The conduction of the lawyers in the professional and social life should be their dedication and liability directed towards to sustain the social meaning of the profession. The accomplishment of their duties to the employer, clients and court are the most important issues in the professional relations.

4 In his/her work and in the relations with employer and managing board or manager in the trade company as well as in the rest of the organs, institutions and organizations, with colleagues, employees, state authorities and citizens, the lawyer should conduct him/herself from the principle of honesty, objective and equality of all participants in the processes, keeping the state, business and professional secret and acting on behalf of the client (“employer”).

5 The lawyer should participate in the whole social life of the country and with his/her actions to contribute in empowering of the legal profession and withstand against the possible pressure for limiting its independence and freedom.

6 The lawyer will carry his/her duty to represent the company in the frames of judiciary system and industry in which will show his/her knowledge, skills according to the professional norms. In this direction, the lawyers should make more efforts to manage the proceeding and current or future subjects of dispute in regularly, efficiently, ethically, fair and directly way as well as they should lead efficient, ethical and fair negotiations, contracting and executing business transactions.

7 Except within the frames of fair agreement for representation or in the formal proceedings, the lawyer should not allow bad feelings of the clients, if any, to be reflected in his/her conduct and attitude toward other participants in the legal process.

8 Neither lawyer nor the clients under his/her supervision should not encourage or support conduct that is inappropriate with the standards of this Code.

9 The lawyers should keep the honor and dignity of their profession at all the time. They either in practice or in private life should refrain from any conduct that has intention to discredit their profession.

10 The lawyers should keep their independence. They should not be under any influence. Always should be lead by the thought of respecting the regulative and its implementation.

11 The lawyer should participate within the whole country's social life and with his/her act to contribute in empowering the profession and confront to the potential pressure of restraint of independence and freedom of its realization. They either in practice or in private life should refrain from any conduct that has tendency to discredit the profession.

12 The lawyer always should be well informed in domestic regulative and regulative of European Union, World Trade Organization and other international organizations as well as regulative of other countries that his/her employer has business connections with.

13 In his/her work period, the lawyer should upgrade his/her knowledge and develop own skills on the subject of the work. Therefore, he/she should participate on various professional training and seminars.

II. PROFESSIONAL LIABILITIES, RIGHTS AND DUTIES

14 The lawyer fulfills his/her duties correctly, professionally, competently and in compliance with the norms of the law and ethical rules of trade company or the organization that he/she represents.

15 The lawyer works firstly and foremost for the organization for which he/she works and not for personal interest.

16 The lawyer must take great care and pay attention to the confidentiality of the communication with employees especially in communication that creates conflict of interest between the company lawyer and the client.

17 The lawyer should encourage the policy of transparency and open disclosure and avoid any conflict of interest.

18 The lawyer is obligated to inform the employer for the relevant situations and risks that legally arise from them and to provide adequate information.

19 The lawyer should not assist or conceal a breach of the laws. If any, the lawyer is obligated to stand back of those acts and to point out the consequences.

20 The lawyer must keep and take care for the property of the employer and to respect it.

21 The lawyer should promote and harmonize the policies and procedures with the legitimate interests of all stakeholders and in the same time to protect and to help the social structure of the environment in which the employer acts.

22 The lawyer should report to the higher authorities in the company.

23 The lawyer, member of a Board of Directors could not be in the same time a legal council to the Board of Directors.

24 When he/she advises the Board of Directors, the lawyer should be aware that this advice is in the direction of employer's interests.

25 The lawyer should take account of the legitimate interests of shareholders and stockholders.

26 The lawyer should avoid any relationship with a shareholder, which involves the shareholders wanting to discuss and disclose the confidential company matters.

27 It should disclose the acts against lawyer that could have impact on the lawyer's judgement or his/her integrity and independence.

28 In the relations with the employer's business partners, the lawyer must pay attention on the duty of credibility of the given information, duty of confidentiality and duty of privacy.

29 In the relations with the consumers, the lawyers act and treat them as they would other members of the community.

30 The lawyer must avoid sharing statements or entering in relations with consumers that are opposite to the laws or give the right to consumer to act against the organization.

31 While the agreements with domestic and foreign partners are contracting, the lawyer should endeavor to be a part of the team for negotiating and therefore, he/she should gain the negotiation skills for being useful for that segment.

32 It should endeavor to promote good relationships with government representatives and the state authorities, where is in the interest of the employer's reputation or will enhance the company as a good corporate citizen.

It must endeavor these relations to be in continuity and professionally at all the time.

The lawyer must avoid providing the information or disclosure of the information that breach any obligation of privacy or confidentiality.

33 The lawyer should build good relations with competitors, but only to achieve good practice. Especially, when the contact with competitor provide breach of the good trade practice and legislative, that contact should be avoided.

34 The lawyer should take care and protect the environment and health of the consumers and in that relation he/she should initiate respect of the regulative for the environment protection from pollution and food safety.

35 The lawyers in their work and representation of their employers should endeavor to exercise the right scheduling and appointing the negotiations, contracting, conferences, dates for litigation, interrogation, witnessing, meetings, absences, seminars and other functions to avoid creating calendar conflicts for other participants in the legal process, and not negatively affect to the employer's interest.

36 If these litigation, interrogations, witnessing, meetings, negotiations, contracting, conferences and other functions should be cancelled or delayed, the lawyer is obligated to notify the colleagues – lawyers from contrary party and if is necessary the court and other persons involved in the legal process at earliest possible time. Early notice avoids the unnecessary costs of parties, court and other parties in the legal process providing them previous reserved time schedule to use for other activities.

37 The lawyer works first and foremost for the employer and not for personal interest.

38 The lawyer that is employed by the company as its proxy within the court proceeding should communicate and confer with opposing company lawyers about procedural issues that arise during the course of litigation, such as request for extensions of time, request for evidence materials, pretrial matters and scheduling the witnessing, interrogation and litigation.

The lawyers should endeavor to resolve the procedural issues that do not require for court decision with reaching the agreement.

For the issues that do, the lawyers should previously suggest the dispute to be resolve with peaceful way using the alternative dispute resolution mains, especially mediation.

39 The lawyer should accept the liability, after consultation with the employer, for making decisions about procedural agreements. He/she should explain to his/her employer that the coopera-

tion between the company lawyers from both parties in such things is professional norm and may be in company interest.

40 The lawyer should not use any form of request for evidence materials or unjustified delay to increase the litigation costs or any improper purpose on harm of opposite party.

41 The lawyer, a company proxy should not misuse the rights from the litigation.

42 The lawyer will base his/her objections on request for evidence materials on good faith in their merit. The lawyer should not object solely for the purpose of withholding or delaying the disclosure of properly discoverable information.

43 During the request for evidence materials the lawyer will not engage in acrimonious conversations or exchanges with opposite company lawyers, parties or witnesses. The lawyer will advise his/her client to conduct themselves in accordance with these provisions. The lawyer will not engage in undignified or discourteous conduct, which degrades the legal proceeding.

44 The lawyer should always be civil and courteous in communicating within the court. In expressing criticism of the court he/she should seek to use the language that minimizes disrespect for courts and legal system.

45 The lawyer should not engage in conduct that offends the dignity and decorum of judicial proceedings, brings disorder or disruption to the courtroom, or undermines the image of the legal profession.

46 The lawyers will advise clients and witnesses to act civilly and respectfully toward the court, educate them about the court order and to the best of their ability, prevent them from creating disorder or disruption in the courtroom.

47 The lawyers should not misrepresent, mischaracterize or wrong cite the state authorities and mislead the facts.

48 The lawyer will act and speak civilly toward the court staff, staff in the courtroom and other court authorities with awareness that they are, too, an integral part of the judicial system. They will also advise the clients and witnesses to act civilly and respectfully toward these participants in the legal process.

49 We recognize that tardiness and neglect show disrespect to the court and judicial system. Therefore, we will be punctual and prepared for all court appearances so that all hearings, proceedings and litigation will start on time and proceed efficiently. We will also educate our clients and witnesses concerning the need to be punctual and prepared. If delayed, we will promptly notify the court and lawyers from opposite party.

**ЗДРУЖЕНИЕ НА ПРАВНИЦИ
НА Република Македонија**

бул. "Крсте Мисирков" б.б.
1000 Скопје, Р. Македонија,
тел. 02/ 31 31 084
02/ 31 09 689
тел/факс: 02/ 32 14 088

**MACEDONIAN LAWYERS
ASSOCIATION**

bul. "Krste Misirkov" b.b.
1000 Skopje, R. Makedonija,
tel. +389 2/ 31 31 084
+389 2/ 31 09 689
tel/fax: +389 2/ 32 14 088

e- mail : mla@mla.org.mk

<http://www.mla.org.mk>